

СТАНОВИЩЕ

За

Научните трудове и учебната дейност на главен асистент д-р Ралица Жекова Жекова, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” в професионално направление 3.3. Политически науки (Международно право и международни отношения - Теория на МО), публикуван в “Държавен вестник”, бр. 103 от 23. XII. 2011 г. за потребностите на ВСУ “Черноризец Храбър”

Становището изготви: проф. дин Огняна Петрова Хрисимова

Научна област: “Социално-икономически, стопански и правни науки”

Научна специалност: “Нова и най-нова обща история (Международни отношения)”

1. Информация за конкурса и представените по него материали

Представеното тук становище е изготвено въз основа на документи и материали, постъпили във връзка с конкурс, обявен от ВСУ “Ч. Храбър” в ДВ, бр. 103/ 23. XII. 2011 г. и на интернет страницата на Университета за нуждите на катедра “Международна икономика и политика”(МИП) към Факултет “Международна икономика и администрация”(МИА). Представените в конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ “Ч. Храбър”.

2. Данни за кандидата

Гл. ас. д-р Ралица Ж. Жекова се дипломира като магистър със специалност “Политология” във Философския факултет на СУ “Св. Кл. Охридски” през 1997 г. От м. май 2006 г. е доктор по политология с тема на дисертацията “Сецесията като средство за решаване на конфликти/ казусите Кипър и Еритрея)”. От края на 1997 г. тя е на щат в Университета, като последователно изминава стълбицата от асистент до главен асистент, а понастоящем е и на длъжност “академичен секретар по проектно управление и финансиране”.

Пътят на професионалното и научното израстване на гл. ас. д-р Ралица Ж. Жекова преминава през постоянно усъвършенстване. Веднага след дипломирането си като политолог, тя преминава през поредица от курсове, специализации, тренинг програми в централноевропейски и западни университети (8 от 1998 до 2001 г.).

Преподавателската дейност на кандидата се реализира като лекции и семинарни упражнения в 4 дисциплини от учебните планове на ОКС “бакалавър”.Справката за учебната ѝ натовареност сочи, че тя покрива нормативните изисквания за заемане на самостоятелен щат за длъжността “доцент”.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Гл. ас. д-р Ралица Ж. Жекова представя за участие в конкурса списък от 8 заглавия, публикувани след защитата на докторската ѝ дисертация, както следва: 1 *монография* (“Етносът между сецесията и федерализма”, Варна, 2012 г.); 1 *учебно помагало* (“Теория на международните отношения”, 2012 г.); 1 *студия* и 5 *статии*. Учебното помагало е в съавторство и от него се признават (за становището) 42 стр. като авторски текст на кандидата, д-р Ралица Ж. Жекова.

А. Статиите покриват две основни теми на изследване: **А/ Кипърският проблем** - 2 статии (“Кипърският проблем и ЕС” и “Кипърският проблем и ООН”); **Б/Етнически конфликти**-2 статии (“Федерализмът като средство за...” и “Нива на анализ на причините за етническите конфликти”).

Първата тема представлява продължение, на много по-високо ниво, на част от проблемите, които д-р Р. Жекова засяга в докторската си дисертация.Разработките от втората тема сочат упорития, настойчив и последователен път на д-р Жекова към написване на стойностното ѝ монографично изследване. Последната, пета статия има теоретико-приложен характер в областта на политическия анализ за ролята на демократичната държава. Студийната разработка “Администрацията в услуга на гражданите”, издадена като отделна брошура, е резултат на проект в областта на ефективния граждански контрол върху работата на властите и е белег за разширяване на научно-приложните интереси на кандидата д-р Р. Жекова.

Б. Учебното помагало “Теория на международните отношения” е показателно за отговорното отношение на гл. ас. д-р Р. Жекова към разработване на лекционните курсове и нововъведения в областта на преподаването.

В. Най-сериозен дял в научната продукция на кандидата заема *монографичната ѝ разработка*. Трудът покрива редица важни направления в областта на политоложкия анализ: информация за средствата за управление и решаване на етническите конфликти; теоретични и практически подходи на инструментите “сецесия” и “федерализъм” и ефективността им като модел при управление на конфликтите; други модели на управление на тези конфликти, съобразно геополитическите мотивации.

Приложеният метод на сравнително-съпоставителен анализ дава възможност на автора (Р. Жекова) да предложи модели на действие в различни ситуации и среди. В монографията е систематизиран проблемно-хронологически и е обработен огромен информационен материал- световна, регионална и национална литература по темата, документация и др. Обосновани са авторови позиции, особено в глава първа, където д-р Жекова взема активно отношение в теоретичния дебата и търси теоретична рамка по проблеми като етническа принадлежност, етнически конфликти, сецесия, федерализъм.

В този сегмент от научната продукция на д-р Р. Жекова бих желала да подчертая високото ниво на професионализъм, проявено в: *търсенето на корените на геополитическите проблеми и мащабното и аргументираното им проследяване от междувоенния период до настоящите дни; умението да съчетае историзма с политологичния анализ; да концентрира вниманието върху възлови проблеми в Югоизточна Европа (Босна и Херцеговина), подчертавайки тяхната специфика и място в световната геополитическа мозайка.* И всичко това подчинено на една особено трудна и “хлъзгава” основа, каквато са темите “етнос”, “етнически-национални малцинства”, “функциониране на мултиетническата държава”(т.е. модел на държавност), по чиято теория тружениците в областта на политическите науки продължават да се конфронтират. И всичко това представено с умението да се следва неотклонно и аргументирано основната линия на разсъждения, без излишно отклоняване в странични, маловажни подтеми и написано с красив, точен, професионален език. Като добавим и ползваната многоезична литература, в лицето на д-р Р. Жекова имаме автор на монографичен труд, който си е поставил и много успешно е покрил високи академични критерии. Това ми дава основание да се присъединя безусловно към съдържаната самооценка на д-р Р. Жекова за научните приноси в изследователската ѝ работа.

Г. Неотменна част от научната продукция е активното участие в научни форуми. От 1998 до 2011 г. д-р Жекова участва с доклади в 8 международни конференции и още 3 европейски форума (2 семинара и лятно училище), в някои от тях в съавторство с изявени чуждестранни партньори. Изяви, в които достойно представя не само себе си, но и научно-изследователската политика на ВСУ “Ч. Храбър”.

Д. Особено активно е *участието* на кандидата *в научно-изследователски проекти* (9 проекта) като експерт, организатор, координатор при обучение и др. Д-р Р. Жекова е определена и като национално лице за контакти за социално-икономическите науки и хуманитаристика по Седма рамкова програма на ЕС. Това е един несъмнено

ценен опит в областта на администриране на научно-изследователската и научно-приложната дейност.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Научната специалност и тематичната област на конкурса съответстват напълно на лекционните курсове, които води гл. ас. д-р Р. Жекова: “Външна политика на САЩ”(30 ч.), “Теория на МО- II част”(45 ч.), “Регионални отношения и конфликти”(30 ч.), “Сравнителен анализ на теории за международните отношения и външната политика” (30 ч.) Всички курсове са осигурени с учебно-методически материали, поставени в сайта “Виртуално обучение” на учебното заведение, както и с вече поменатото учебно пособие .Кандидатът участва и като *обучител* в посочените по- горе научно-изследователски проекта.

5. Бележки и препоръки

Към положителната оценка в становището бих добавила препоръките:

- Да разшири изследванията в областта на етническите конфликти в посока “Западни Балкани” с оглед особеностите на регионално развитие на държавността
- Да концентрира вниманието си приоритетно върху практиката на конфликтите и тяхното решаване в европейски и балкански план.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В изследванията си кандидата гл. ас. д-р Р. Желева проявява последователност, задълбоченост и самовзискателност. С високия си престиж на преподавател, на участник в международни научни форуми и проекти тя има своето място в създаване и укрепване на авторитета на ВСУ “Ч. Храбър” сред националната и международната научна колегия.

Представената в конкурса научна продукция и съпътстващата информация ми дават основание високо да оценя съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси. Въз основа на тази констатация, предлагам становище за *особено висока оценка на кандидатурата*, с предложение НС при ВСУ “Ч. Храбър” да избере гл. ас. д-р Р. Жекова на академичната длъжност

“доцент” в професионално направление 3.3. Политически науки (Международно право и международни отношения - Теория на МО).

24.III. 2012 г.

Становището изготви.....

(проф. дин Огняна П. Хрисимова)